

Moja draga prijateljica, sa kojom sam odrasla na bjelovarskom asfaltu, proživjela i preživjela sva ona tragična prva zaljubljuvanja, muke u školskim klupama, pubertetske krize i otkrivanje života, ne živi u Bjelovaru, više od petnaest godina. Nije tada otišla zbog posla, otišla je u drugi grad, zbog ljubavi. U početku je dolazila često, pa sve rjeđe.

Kada smo se nakon tri godine, našle u bjelovarskom parku, ona nije prestajala plakati. Nije mogla objasniti zašto. Kao da ju je obuzela neka nezaustavljiva sila, nostalgija kakva se rijetko viđa, emocija od koje su se i meni, oči ispunile suzama.

Nikada nije previše pričala o tome, kako joj Bjelovar nedostaje. Pitala sam je zašto je došla, a ona je rekla, da je samo počela plakati i morala je doći. Nije prestajala ni uz kavu, a ja sam bila u nekom stanju šoka, jer još nikada u svom životu, zaista nisam vidjela, da netko plače, nezaustavljivo i iz dubine svog srca, za svojim rodnim gradom. Toliko suza na bjelovarskom asfaltu, ostavilo me bez riječi. Kava je odjednom dobila okus soli, a moja prijateljica je dirnula, svaku moju stanicu.

Nisam joj puno pričala o današnjem Bjelovaru. Možda bih je rasplakala još više. Nisam htjela kvariti njenu bajku. Bajku Bjelovara kakvog ona pamti.

RUŠEVINE MOGA GRADA

Jesen je moje najdraže doba. Volim upijati svaku boju, nijansu, miris ili okus, koju mi jesen, tako velikodušno nudi. Šetam gradom, kojeg sam dugo zvala svojim. Više ne osjećam pripadnost, osjećam samo melankoličnu tugu, spram grada, čije umiranje gledam već dugo.

Naš grad je davno promijenio svoje boje. Sivilo, kojim je obojano siromaštvo i nezaposlenost, paučinasta koprena šutnje i ravnodušnosti, kojom je prekriven ljudski duh, mnogi upitnici i nedobiveni odgovori, koji, kao da lebde, negdje na ovom divnom, plavom nebu. Previše granica koje su nam nacrtali, a nismo ih se usudili srušiti, premalo slobode i podignutih krila.

Volim duge šetnje. Mnogim koracima, odlučujem prehodati sva ta lažna obećanja, bijedu i otrcane parole, koje svakodnevno slušam. U gradu, gdje se ruše fasade, srušio se i ljudski duh. Na onoj tankoj liniji između straha zbog egzistencije i mučne svakodnevne borbe, na onoj skliskoj tankoj crti, između mnogih neprospavanih noći zbog posla, koji je gotovo nemoguće naći i bljutavog buđenja u strahu, od svakog novog dana, koji nekako, treba preživjeti.

Grad koji lagano umire...

Grad koji se polako ruši...

{clgallery}images/stories/Na_sva_zvona/Vodic/2013/svibanj/Zgrade_Bjelovar_23_05_2013/galerija_1/{end-clgallery}

To je moj grad.

To je vaš grad, grad duhova u praznim ruševnim kućama, grad gdje me svakim danom, stegne oko srca, kada vidim, još jednog, tragača po kontejnerima. I gdje imam knedlu u grlu, kada uđem na Zavod za zapošljavanje.

Grad gdje su ljudi postali otužne marionete u rukama onih, koji taj grad, ne vole. Onako kako grad treba voljeti.

Punog srca i raširenih ruku. Dignuti krila visoko i prijeći sve granice.

Želim čuti dječji smijeh. No, ugasili su i njega. Ugasili su radost dječjih lica, ubili im igru, prekinuli, nikada dovršenu, bajku djetinjstva. Šetam satima, a smijeha nema.

Želim ga dozvati i iz petnih žila se trudim, naći ga, da se osjetim živom, da bar na tren, vratim bajku o svojem gradu. Koju su mi nekada pričali. Koju sam čula bezbroj puta. Ali nisam nikada dočekala....i živjeli su sretno zauvijek...

U nekada svom, a sada samo, nečijem gradu.

{clgallery}images/stories/komentar-tjedna/maja_gecek/2013/Listopad/Djecja_igralista_bjelovar_20_10_2013/galerija_1/{end-clgallery}

GRAD SJENA

A ljudi?

Oni, kao i mnoge ruševne fasade, umorni i bez kapi životnih sokova, odlučuju šutjeti. Predali su se i ne pokušavaju. Bez snage, hrabrosti i bez imalo vjere, misle da ne mogu ništa. Osjećajući se poput zrnca pijeska, tako beznačajnog i nevažnog, biraju šutnju. I zaboravljaju da je svako zrnce važno. Kao što je važna i svaka zvijezda na nebu.

Prerano smo odustali. Zašto hodamo maleni ispod zvijezda?

Gledam tužna lica, zabrinuta i odsutna. O čemu razmišlja starac na klupi gradskoga parka?

Da li se prisjeća nekih starih, boljih vremena i da li je sretan, kada sagleda svoj život?

O čemu razmišlja dijete, igrajući se s kestenima u parku, jer su mu jedino kesteni, preostali?

A ona zabrinuta žena, koja se tako žuri, možda nakon napornog, dana na poslu?

O svađi sa šefom, neisplaćenoj plaći i brojnim obavezama, koje ju čekaju kod kuće?

Oduvijek posjedujem tu »mekoću«. Dugo sam se borila protiv nje, jer me život baš i nije mazio, pa sam mislila, da trebam biti čvršća i otjerati zauvijek, tu meku crtu, svoje osobnosti.

Jer život nije mekan. Najčešće je tvrd poput najtvrdjeg kamena, poput stijene koja stoji. I često nemamo izbora, a mnoge stvari, čine se kao Sizifov posao. Ali ipak, nikada nisam uspjela skinuti taj pojas nevinosti oko srca, zbog kojeg jako osjećam stvari. I želim ih reći i promijeniti.

I intenzivno osjećam ljude. Njihovu tugu. I govorim u ime drugih. Poniženih, obespravljenih, uplašениh, tužnih i očajnih. Često puta i na svoju štetu. Sve u životu ima svoju cijenu.

I često pustim suzu za nekog stranca. Jer osjećam njegovu nemoć. I neutješnost. I cijenu koju je platio.

Pa mi se oči zasuze zbog sve djece našeg grada. Jer bi im trebalo tako malo, za neko puno

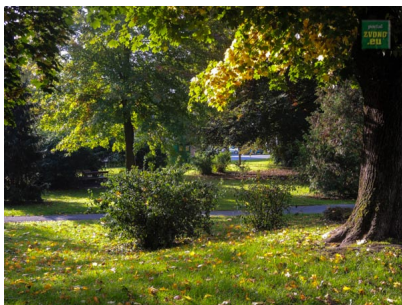
ljepše djetinjstvo, a tako malo je, često puta, nemoguće učiniti. Ili smo si sami zacrtali granice?

Granice su tu da se prelaze, da se natječemo sa sobom i sa životom. Luckasto mu se smijući u lice. U inat.

Pa se zamislim, nad svom tom ljudskom ravnodušnošću. I ljudskim strahom. Čega se toliko bojite, u gradu koji umire?

Zar zaista želimo biti samo sjena, nečega što je možda, moglo biti?

ZAGRIZI JAČE

I dok jesen, polako ogoljuje svoja stabla i podsjeća me na sve nas, koji stojimo ogoljeni do kostiju i svake životne stanice, pitam se, koliko nas, osjeća ovaj grad, svojim gradom?

Koliko nas, osjeća pripadnost, sreću i ponos što smo građani, upravo ovoga grada?

Ja i dalje, često puta, iznenađujem samu sebe. Vjerom u ljude i njihov glas, vjerom u promjenu, koja je ipak moguća, vjerom da ovaj grad, neće ispustiti, onaj svoj zadnji, umirući izdah.

Zanesena, romantično idealistička crta u meni, ne dozvoljava mi potpuno pomirenje. Da je ovaj

grad mrtav. A ona realno kritična, govori mi potpuno suprotno. Da je ovom gradu, prestalo kucati srce, sa zadnjim hroptećim izdisajem, a aparati za njegovo oživljavanje su ugašeni. Sklopio je oči i predao se. Bez puno borbe.

Zašto se ne borimo više? Zašto smo odustali od hrabrosti, odlučnosti i zašto nismo zagrizli jače?

Jer, kada se zagriže, grize se, kao u naranču s korom. U srž, do razlijevanja svih sokova. I kada se bori, bori se do kraja. Do pucanja noktiju i do rana na koljenima. Tako se raste.

Jer od klečećeg puzanja, nastaje hodanje. Od hodanja, nastaje trčanje. Ono, gdje se ruše sve granice.

I kada u petak, krenete odati počast svojim najdražima, koji više nisu s vama, ne zaboraviti upaliti plamen, za naš grad. Možda lagano umire, no, imam još trunčicu vjere, u njegovo uskrsnuće. Možda zbog svih isplakanih suza moje prijateljice. Ili zbog nekih divnih ljudi koji se zaista trude.

Ali, zapitajte se, koliko smo svi mi, svojim ravnodušnim postupcima i mlakim stavom, krivi za njegovo umiranje?